

allernaadigst conserveret, om der skulde forefalde Vacance ved Siø Batteriet, eller paa andre maader, som det eders Kongl. Majts allernaadigst selv maatte behage, Hvor ved ieg nest den aller høystes Bistand emod den paa Ryseche Flode værende naturaliserede Russer¹⁾, hvis Force og Fehler mig meget vel er bekient, udi fore faldene Ocassion mig saaledes agter at signalisere, at ieg ydermere vil vente at finde og nyde eders Kongl. Majts naade. Her paa ieg udi allerdybeste underdanighed udbeder eders Kongl. Majts allernaadigste Resolution, og til yderste Aandedræt lever

Eders Kongl. Majts

Allerunderdanigste Arfve undersaat
og Troe Pligtskyldigste Knægt

Kiøbenhafn d. 29 May

P. Grib.

Ao 1726.

IV.

To kjøbenhavnske Borgmestere.

I 3die Del af Dr. O. Niensens fortjenstlige Værk, Kjøbenhavns Historie og Beskrivelse, er meddelt biografiske Oplysninger om Hovedstadens Magistratspersoner i Tidsrummet 1536—1660, deriblandt ogsaa adskilligt om de to Borgmestere, *Peder Munk* og *Christen Albretsen*. Da Dr. Nielsen imidlertid ikke har været saa heldig at finde de to gamle og sjeldne Universitetsprogrammer, hvori der gives nærmere Oplysning om de nævnte Mænds Livsforhold, skal jeg her meddele de biografiske Notitser, som disse Kilder indeholde:

1.

*Peder Jakobsen Munk*²⁾ var født 1537 paa Hjermsgaard ved Holstebro. Hans Fader hed Jakob Nielsen, Moderen Karine Peders-

med Carl Hedevig Lindam, Transportforvalter paa Snoghøj (Kirkehist. Saml. 3. R. II, 25).

¹⁾ Formodentlig Admiral Wilster, der misfornøjet havde forladt Danmark og var gaaet først i svensk og siden i russisk Tjeneste.

²⁾ Hos Nielsen kaldes han Peder Munk Jakobsen, som vel egentlig er den korrekte Form af Navnet. Sædvanlig benævnedes han dog kun Peder Munk (se Kirkehist. Saml. 3. R. I, 390—1).

datter, Datter af Peder Munk, Herre til Quistrup. Tretten Aar gammel kom han i Holstebro Skole, derfra gik han efter 1¹/₂ Aar over til »Gymnasiet« i Viborg, og efter 2 Aars Forløb til »Trivial-skolen« i Kjøbenhavn. Da hans Moder imidlertid døde to Aar senere, forlod han Studeringerne og hengav sig ganske til Hof-tjeneste og krigerske Øvelser (vitæ aulicæ Martiisque exercitiis se totum tradidit). Under Hildebrand Gyldenstjerne gjorde han Ditmarskerkrigen med, og senere tjente han under Holger Rosenkrantz og Otte Quitzow i Syvaarskrigen. Han udmærkede sig i Slaget ved Falkenberg, i hvilket han blev saaret. Senere tjente han efter Kong Frederik II's Anbefaling dennes Svigerfader, Hertug Ulrik af Meklenborg, og derefter, anbefalet af denne, Hertugen af Oranien i Nederlandene. Endelig træt af Krigerlivet slog han sig paa Handelen, først i Norge og senere i Danmark. 1577 ægtede han Kirstine, Datter af Franciscus Ibycius. Da hun efter henved 4 Aars Ægteskab døde, giftede han sig paany 1582 med Katrine Rasmusdatter, der fødte ham 6 Døtre og 2 Sønner. I Kjøbenhavn, hvor han havde nedsat sig, opnaaede han forskjellige Æresposter. Saaledes blev han 1583 »Vexillarius« og 1590 »Ductor ordinum«. 1586 valgtes han til Kirkeværge ved Helliggejstes Kirke, 1589 blev han Raadmand og 1591 Borgmester. Han døde den 11 April 1613 som første Borgmester i Kjøbenhavn. Universitetets Prorektor, Dr. Hans Poulsen Resen, opfordrede ved et 14 Apr. s. A. udstedt Program Professorer og Studenter til at bivaane hans Jordefærd.

Saa vidt Programmet. Forøvrigt henvises til de Oplysninger, Nielsen (a. Skr. III, 195—6) af andre Kilder har samlet. Hertil skal kun føjes, at M. Peder Iversen Munk, der døde 1654 som Sognepræst ved »den ny Kirke« udenfor Kjøbenhavns (gamle) Nørreport, var en Dattersøn af Borgmesteren, nemlig en Søn af dennes Datter Karen og den kjøbenhavnske Borgmester Iver Povlsen¹⁾. Han havde altsaa ligesom Morfaderen faaet Navnet Munk som Mødrenearv.

¹⁾ Se Ny kirkehist. Saml. I, 372—77.

2.

Den 7. April 1617 bekendtgjorde Universitetets Rektor, D. Thomas Fincke, ved et Program for den akademiske Kreds:

Faa Uger ere henrundne, siden vi fulgte den hæderlige Kvinde Lisbeth Albertsdatter til hendes sidste Hvilested; nu lyder Opfordringen til, at vi ogsaa skulle ledsage hendes kjødelige Broder, denne Stads Borgmester, til det samme Sted. For ikke maage Aar siden var Albert Albretsen, hvis Forældre¹⁾, der stammede fra den hamiltonske Slægt, for at undgaa de papistiske Forfølgelser, som dengang foruroligede Skotland, vare vandrede her ind i Landet af Kjærlighed til den sande Religion, Borgmester i Kjøbenhavn; hans Hustru hed Karine Hansdatter. Deres Søn var *Christen Albretsen*. ligeledes Borgmester i denne Stad. Han var født den 23. April 1567, kom siden i Huset hos Provsten (ved Frue Kirke) M. Rasmus Katholm, hvor M. Niels Krag, Rektor ved Kjøbenhavns Skole, kom og underviste ham. I Aaret 1580 blev han sendt til Frederiksborg til M. Hans Michelsen (da Hofprædikant, siden berømt som Christian IV's Lærer). Da Faderen imidlertid, paa Grund af sine mange Handelsforretninger og sin Virksomhed med Byens Anliggender, ønskede denne sin eneste Søn til Medhjælper, sendte han ham 1582 til Erik Soltow, Senator i Hamborg. Her lærte han ikke blot Handelen, men erhvervede ogsaa Indsigt i forskjellige borgerlige Forhold (»ad prudentiam politicam necessaria hausit«), 1585 traadte han ind i Faderens Handel og foretog i dennes Interesse Handelsrejser til Hansestæderne, Holland og andensteds. 1588 satte Faderen ham i Stand til at begynde en Handel for egen Regning, og 1589 ægtede han Margrete, Datter af Henrik van Mörsen, Senator i Campen. Hun fødte ham 4 Sønner og 2 Døtre. — Efter Faderens Død blev han den 11. Februar 1596 optagen i Raadet i Kjøbenhavn. Den 20. Oktober 1598 aflagde han Borgmestereden til Rigshofmester Christoffer Valckendorf. — Han døde den 1. April 1616.

1) »Parentibus præclara Hamiltoniorum familia ex Scotia, pontificiis persecutionibus tunc turbulenta, huc verè religionis amore migrantibus oriunda«. — Parentes kan jo ogsaa betyde Forfædre; men efter Tiden er det vel rimeligt, at det her maa betyde Forældre.

Saa vidt Programmet. Blandt Chr. Albretsens Børn kan særlig mærkes Sønnen Henrik Albertius, der, som det synes, optog Familiens gamle Slægtnavn: Hamilton; i det mindste kaldes han jævnlig ved dette Navn, og skrev sig undertiden ogsaa selv dermed. Han var en af sin Tid berømteste Latindigtere — saa berømt, at Tydskerne søgte at annektere ham som en af deres¹⁾. I mange Aar færdedes han i Udlandet og knyttede en Mængde litterære Bekjendtskaber til alle Sider. Den 18. Februar 1616 (altsaa kort før Faderens Død) blev han ansat som Sekretær i det tyske Kancelli, i hvilken Stilling han var i tre Aar²⁾. 1619 »rejste han med kongelig Tilladelse atter ud for at gjøre sig mere erfaren i Sprog og Statssager, først til de fornemste Stæder og Hoffer i Europa, siden udenfor; endelig døde han i Ægypten«³⁾. Hans Dødsaar er neppe bekjendt. Det sidste skriftlige, jeg har set fra hans Haand, er et Brev af interessant politisk og litterært Indhold, skrevet fra Paris den 26. April 1623 til Kansler Chr. Friis til Kragerup. Heri fortæller han, at han har gennemrejst Svejts, Norditalien og Sydfrankrig; han underskriver sig her: *Henricus Albertius Hamilton*⁴⁾.

V.

En Trolovelse paa Klingstrup.

For nogle Aar siden har Dr. Schurmann udgivet en omhyggelig historisk Meddelelse om Herregaarden Klingstrup i Fyn og den dertil knyttede Valckendorfske Slægtlinie (tr. i Saml. til Fyns Hist. og Topografi IX)⁵⁾. I dette Skrift vilde efterfølgende Aktstykke bedst have haft sin Plads, om det til den Tid havde været fundet.

¹⁾ Se Rostgaard, *Deliciæ poet. Dan.* I, hvor en Mængde Digte af ham ere aftrykte, tildels meget oplysende angaaende hans mangfoldige litterære Forbindelser. Jvf. ogsaa Uddragene i Kirkehist. Saml. 3. R. III af Bertel Knudsen *Aqvilonius's Breve*, af hvilke mange ere til »Hamilton«.

²⁾ Grundtvig, *Medd. fra Rentekammerarkivet.* 1872, S. 166.

³⁾ Worms *Lex. over lærde Mænd.* I, 15—6.

⁴⁾ Orig. i det st. Kgl. Bibliothek.

⁵⁾ Jvfr. ogsaa *Personalthist. Tidsskr.* 1. R. V, 199.